

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

795.4

Hely

Idő

"1924"

Személy

Szerző:

Cím:

A kártyabarlang.

Forrás:

Szózat

3m

(Hely)

1924. 11. 23.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

A kártyabarlang

Pesti kártyaszoba a negyvenes években

A forradalmak utáni nagy nyomorúság nagy próbára tette a lelkeket. Vagyonok pusztultak el, existenciák mentek tönkre, nyugodt, biztos jólétben élő emberek lettek koldus-vagonlakókká, állását veszítette sok hivatalnok, katonatiszt és ma az utcán minden második ember, akivel találkozól, állás után szalad, mert nincsen semmi keresete, sokszor betevő falatja sem. Nincs mit csodálkozni rajta, hogy az emberek, mielőtt leugornának a negyedik emeletről, szerencsét próbálnak előbb a sorsjátékokon, azután a lóversenyen és a kártyán.

Soha nem volt annyi kártyabarlang Pesten, mint ma. Csöndes józsefvárosi utcák kávéházai, polgári körök, klubok átalakultak kaszinókká, ahol esténként százmilliók cserélnek gazdát. Forog a pénz, gurulnak a zsetonok és az a kétségbeesett existencia, aki utolsó garasával próbálja meg szerencsését, naiv hittel azt hiszi, hogy nyerhet sok-sok pénzt, mint az a bankár, aki az asztaltól kosárban éppen most viszi el a maga napi százmillióját.

Ezek a naiv, alkalmi játékosok nem tudják azt, hogy a kártya csak annak jövedelmez, aki ismeri minden titkos fortélyát. Nem vice, tragikusan komoly dolog, amit a minap valamelyik vicclaphan olvastam: két ur találkozik az utcán. — Hogy lehet az — kérdezi az egyik, — hogy maga a lóversenyen mindig veszít, a kártyán pedig mindig nyer? — Nagyon egyszerű, — felelte a másik: — a lovakat nem lehet keverni! Hogy mennyire igaz dolog ez, erre nézve elmondok egy megtörtént esetet: egy régi családból származó, történelmi nevet viselő ellenzéki képviselő, aki soha sem játszik, egy alkalommal fogadott a Nemzeti Kaszinóban egy néhány kártyással, hogy házardjátékban (nem emlékszem már rá, milyen játékról volt szó) tizszer egymás után ütni fog.

Megkérte őket, vigyázzanak a kezére, kísérjék minden mozdulatát megfeszített figyelemmel, mert hamisan fog játszani. Állt a fogadás, leültek játszani és az ellenzéki képviselő valóban ütött tizet egymás után. Aztán fölkelt és megmagyarázta az uraknak, hogy a bemutatott fogásokat egy nyugalomba vonult sipistától tanulta, aki már végképpen visszavonult a kártyától és most, mint köztisztviselőben álló „becsületes“ ember, tőkénének kamataiból él.

És gondoljunk a bűvészekre, akik a levegőből szedik a kártyát, sőt egész paklit egy szempillantás alatt el tudnak tüntetni, anélkül, hogy bárki is látná és sejtene, hová?

Nem ismerem a kártya fortélyait, de sok könyvben olvastam már arról, hogy a kártyatudomány micsoda fogások foglalata. Nagy Ignác a „Magyar titok“-ban így írja le a negyvenes évek egyik kártyabarlangját:

„Számos igénytelen külsejű s többnyire buta arekifejezésű naplopó sátorozgat a zöld asztal körül, ásitva s néha-néha egy pár forintot rakva a csábító kártyákra. Ezeket a banktartó rendszeren fizeti s mindig nyerni hagyja, mivel a nyereményt játék után mindig vissza-

adni tartoznak s szerencsésük által a szenvedélyes játékosokat mindig nagyobb tételekre buzdítják, a tapasztalatlan bangókat pedig a játékban részesülésre bátorítják. Ezenkívül ezen jeladó urak ügyesen tudnak a játszó kártyáira vigyázni s midőn például szeméiket dörzsölik, köhintnek, felső vagy alsó gombjaikat érintik s kabátjukat ki vagy begombolják, a banktartó mindig pontosan megérti, hogy hány hét a világ — s mindig nyer. S ami a legkülönösebb, e bitóra való nép oly pontosan megtartja egymásnak adott szavát, hogy ezen egy tekintetben bárkinék is példányul szolgálhatnak. És e tulajdonságból még a leggaládabb játékosra is ragad valamicske, mert van elég példa, hogy a játékos nem fizeti ki szabóját, kinek gyermekei talán éheznek szőszegfű miatt, míg a hitelre

vesztett pénzt rendszeren pontosan visszafizeti, habár lopnia kellene is azt, valamint az abruzzói gyilkos, ki ölni és rabolni megy, hogy a Compostellába ígért aranyszívet, vagy ezüstlábat elvihesse.“

Azt a társaságot, amelyet Nagy Ignác 1844-ben megalapított, a következőképpen jellemzi tovább:

„Vannak magamféle nézők... Vannak, akik

fiatal játszóknál leskelődnek s pénzzel kínálják őket irtózatossá kamatra, midőn erszényükből a pénz kiapad; vannak bizonyos megnevezhetetlen büntények férfiküldöttei, kik a nyert magukkal csábítják s néhány óra múlva testben-lélekleben megrontva és könnyült erszénnyel böcsátják el; vannak végre, kik a játszóknak zsebeiből pipát, tárcát, órát csempének...“

Es ezt olvasva, eszembe jutott, hogy a pesti kártyabarlangokban él legalább ezer olyan léhűtő, akik tiz-husz év óta nincsenek állásban, nem dolgoztak soha egy jöttányit sem, de mindig a legutolsó dívat szerint vannak öltözve, kocsin, autón járnak, a lelegegánsabb hölgyekkel szoktak esténként megjelenni a New-Yorkban vagy a Ritzben. Nem volna jó néha-néha ezeket az existenciákat kissé szemmel tartani, vagy rendőri felügyelet alá helyezni, hogy igazolják minden héten, volt-e valami rendes jövedelmük és miből élnek? Mert talán a társadalom még sem hunyhat szemét afölött, hogy vannak tagjai, akik minden munka nélkül fényben-pompában élnek és — bár talán a legsötétebb gazemberek — a kiváltságos osztályhoz tartozó, becsületes gazdag embereknek kijáró tiszteletet élvezik.